

کلاس خصوصی (مخصوص یادگیری مفهومی و عمیق)

موضوع: امامت، تداوم رسالت

مناسب برای یادگیری اولیه، درک مطلب و امتحانات تشریحی

هدف: درک منطق نیاز به امام، رد فرضیه های باطل و شناخت دلایل عقلی و نقلی جانشینی

این درس پیوند بسیار زیبایی با درس قبلی دارد و به این سؤال حیاتی پاسخ می دهد که «بعد از پیامبر، تکلیف جامعه اسلامی چه می شود؟».

۱. معمای پس از پیامبر (چه چیزی تمام شد؟ چه چیزی ماند؟)

در درس قبل خواندیم که پیامبر ۳ مسئولیت داشت. با وفات ایشان، پرونده «دریافت و ابلاغ وحی» (نبوت) برای همیشه بسته شد، چون قرآن کامل ترین کتاب است.

اما دو مسئولیت دیگر، یعنی «مرجعیت دینی» (آموزش و تفسیر دین) و «ولایت ظاهری» (حکومت داری) چه می شود؟ سه فرض وجود دارد:

- **فرض اول:** پیامبر و قرآن سکوت کرده اند. (غلط است؛ چون اسلام دین کاملی است و نمی تواند برای مهم ترین مسئله جامعه بی تفاوت باشد).
- **فرض دوم:** این دو مسئولیت هم تمام شده است. (غلط است؛ اتفاقاً با گسترش اسلام و پیدا شدن مشکلات و فرقه های جدید، نیاز به رهبر و مفسر دین بیشتر هم شد).
- **فرض سوم (تنها فرض منطقی):** پیامبر با تعیین جانشین (امام)، دستور به تداوم این دو مسیر داده تا دین تعطیل نشود.

۲. منطق انتخاب (چرا ما نمی توانیم امام را انتخاب کنیم؟)

امام تمام وظایف پیامبر (جز دریافت وحی) را دارد. پس باید دقیقاً همان ویژگی های پیامبر، به خصوص «عصمت» (دوری از گناه و اشتباه) را داشته باشد تا مردم بتوانند با چشم بسته به او اعتماد کنند.

از آنجا که ما انسان‌های عادی نمی‌توانیم درون آدم‌ها را بخوانیم و تشخیص دهیم چه کسی واقعاً معصوم است، پس **فقط خداوند** است که می‌تواند فرد شایسته امامت را انتخاب و از طریق پیامبرش معرفی کند.

۳. شش گام تاریخی پیامبر برای معرفی جانشین (دلایل نقلی)

پیامبر (ص) از روز اول تا روز آخر رسالت، پازل امامت را قطعه‌قطعه کامل کرد. این ۶ رویداد، ستون‌های امامت هستند:

۱. **حدیث انذار (دعوت خویشاوندان):** همان سال‌های اول بعثت، پیامبر فامیل را جمع کرد. هیچ‌کس جز علی (ع) نوجوان، حاضر به یاری نشد. پیامبر همان‌جا فرمود: «این برادر، وصی و جانشین من در میان شماست».

۲. **آیه ولایت (رکوع و انگشتر):** قرآن فرمود ولیّ شما خدا، پیامبر و کسی است که در رکوع زکات می‌دهد. پیامبر سریعاً به مسجد رفت تا همه ببینند این شخص کسی نیست جز حضرت علی (ع) که انگشترش را به فقیر داد.

۳. **حدیث جابر (معرفی ۱۲ امام):** وقتی آیه اطاعت از «اولی‌الامر» نازل شد، جابر پرسید اولی‌الامر کیست؟ پیامبر تک‌تک ۱۲ امام (از امام علی تا امام مهدی) را با نام معرفی کرد و خبر از غیبت طولانی امام آخر داد.

۴. **حدیث ثقلین (دو یادگار جدانشدنی):** پیامبر فرمود من دو چیز گران‌بها می‌گذارم: «قرآن و اهل‌بیتم». این دو هرگز از هم جدا نمی‌شوند. یعنی تا وقتی قرآن هست، امام معصوم هم هست.

۵. **حدیث منزلت (تشبیه به هارون):** پیامبر به علی (ع) فرمود: «جایگاه تو نسبت به من، مثل جایگاه هارون به موسی است؛ با این تفاوت که بعد از من پیامبری نیست.» (یعنی تو شریک و وزیر من در همه امور هستی).

۶. **واقعه غدیر (تیر خلاص و اتمام حجت):** در آخرین حج، در یک اجتماع عظیم، آیه نازل شد که اگر این پیام را نرسانی، کل رسالتت نابود است! پیامبر در غدیر خم دست علی (ع) را بالا برد و فرمود: «من کنت مولاه فهذا علی مولاه».

۴. مهر تأیید عصمت (آیه تطهیر)

خداوند برای اینکه خیال همه را از بابت عصمت اهل‌بیت راحت کند، آیه تطهیر را نازل کرد: «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ...» (خداوند اراده کرده که هرگونه پلیدی و گناه را از شما اهل‌بیت دور کند).

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس

- **نکته مهم:** حضرت فاطمه (س) اگرچه عهده‌دار مقام امامت نبودند، اما بر اساس این آیه، دارای علم و عصمت کامل هستند و پیروی از رفتار ایشان بر همه واجب است.